

Nasjonalt geodataråd – oppsummering

Møtet fant sted på Teams tirsdag 3. februar 2026 – kl. 12:00 – 14:30

[Agenda](#) for møtet finner du på samhandlingsområdet.

(Presentasjonene fra møtet finner du ved å klikke på saksnummeret.)

Velkommen og [oppsummering](#) fra møtet 13. november 2025

Arne Bjørn Mildal ønsket velkommen og oppsummerte kort fra rådets forrige møte.

13 av 15 rådsmedlemmer hadde anledning til å møte denne gang.

Heri Ramampiaro og Guri Kaspara Lande hadde meldt forfall.

Heidi Liv Tomren møtte på vegne av arbeidsgruppen.

Under sak 1 deltok medlemmer av arbeidsgruppa online.

Laila Løvhøiden og Kåre Kyrkjeeide møtte på vegne av sekretariatet.

[Sak 1/2026](#) - Utkast til strategisk dokument

- Presentasjon av [dokument](#) – diskusjon og innspill - Videre prosess

Heidi Liv Tomren presenterte status for arbeidet og utkastet til strategisk dokument.

Se lenker til presentasjon og dokument som er tilgjengelig på samhandlingsområdet.

Arbeidsgruppen har jobbet effektivt med flere online møter og 2 fysiske dagsmøter. Et utkast til strategisk dokument ble delt med rådet 15. januar.

Arbeidsgruppen trenger nå tilbakemeldinger fra geodatarådet slik at arbeidet kan sluttføres med endelig redigering, språkvask og grafisk utforming.

Generelt var tilbakemeldingen fra geodatarådet svært positiv.

Innspill og spørsmål fra Geodatarådet:

Overordnet

- Dokumentet ble vurdert som solid og riktig i hovedretning.
- Målbildene har en passe horisont og er noe å strekke seg mot.
- Rådet etterlyste spissing og presisering, ikke ny struktur eller nye tema.

Innledning og målgruppe

- Klargjør tydeligere hvem dokumentet er skrevet for.
- Vurder begrepsbruk og hvordan den treffer målgruppen.
- Spiss innledningen: både hvilket utgangspunkt vi har, og hvorfor nye grep trengs nå.

Innovasjon og datadeling

- Presiser hva som menes med «datadrevet».
- Flytt tyngde fra kartlegging til bruksklarhet, automatisering og dataflyt.
- Tydeliggjør hvordan forbedringer gjennom bruk kan tilbakeføres til kildedata.
- Få frem bedre hvor sentralt geodata er som fellesnevner mellom sektorene for utnyttelse av KI – hvilke krav stiller det til å videreutvikle strukturene?
- Bruk faktabokser mer aktivt for å vise konkrete barrierer og gevinster av gode applikasjoner som kan nyttiggjøre seg dataene som blir delt.

Kunstig intelligens

- KI bør adresseres tydeligere, uten å bli et eget spor.
- Geodata bør løftes frem som felles struktur/muliggjørere for KI på tvers av sektorer.
- Klargjør hvilke krav dette stiller til struktur, kvalitet og begreper.

Rolle og avgrensning

- Strategien skal legge til rette for felles datagrunnlag og infrastruktur, ikke applikasjoner.
- Sluttbrukerperspektivet ivaretas gjennom tverrsektoriell forståelse.

Prioritering

- Behov for tydeligere prinsipper for hva som menes med nasjonale «prioriterte datasett».

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Deling vs. skjerming er et kjernepunkt – som trenger beslutninger på et høyt nivå.
- «Deling innenfor trygge rammer» oppleves som dekkende begrep.
- Avklar hvor langt opp i krisespekteret dokumentet skal gå.
- Det ble konkludert med at samarbeid mellom aktørene innenfor totalberedskap er et realistisk ambisjonsnivå

Lowverk

- Vurder kort synliggjøring av relevant regelverk og behovet for harmonisering av lowverk.

Digdir

- Arbeid i Dataprioriteringsrådet og med Nasjonale grunndata støtter strategiens retning og er relevant å ta hensyn til.

Arbeidsgruppen vil nå foreta en begrenset revisjon av innholdet i dokumentet. Strukturen på dokumentet vil bli tilpasset endelig grafisk utforming. Et eksternt designbyrå vil bli engasjert for å ferdigstille et dokument som både skal fungere digitalt og for å kunne mangfoldiggjøres i et mindre opplag.

Arbeidsgruppen planlegger å gjennomføre to online møter for avslutning av arbeidet.

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker arbeidsgruppa for leveransen og for god framdrift i arbeidet. Rådet ber arbeidsgruppa ferdigstille dokumentet og sørge for at det får en god grafisk utforming før overlevering.

Sak 2/2026

Deling av havdata

Nærings- og fiskeridepartementet har fått overlevert rapporten «Deling av havdata – innhenting og deling av havdata fra næringsaktører». Caroline Wang Gierløff fra Menon Economics presenterte noen hovedkonklusjoner. Rapporten kartlegger potensialet for datadeling, for å styrke den samlede kunnskapsbasen om havet og aktivitet til havs. Rapporten tar utgangspunkt i verdikjeden for datadeling for havnæringene:

Tilgang til god kunnskap om havet er avgjørende både for næringsutvikling og bærekraftig forvaltning av havet og aktiviteten til havs. God forvaltning av havdata vil kunne bidra til fortsatt helhetlig og fremtidsrettet havforvaltning.

Rapporten er del av Nærings- og fiskeridepartementets videre oppfølging av tiltakene i regjeringens [Næringsplan for norske havområder](#), lansert juni 2024.

Rapporten gir en samlet oversikt over det juridiske grunnlaget for rapporteringskrav i regelverk som regulerer ulike havnæringer. Menon Economics har vurdert hvilke typer data som deles med sektormyndigheter fra aktører med tildelt areal eller tillatelse til havs og i hvilken grad disse dataene gjøres tilgjengelige. Videre har de identifisert barrierer for kostnadseffektiv innsamling og deling av data, og vurdert hvilke ytterligere data som kan samles inn og ha verdi utover sektorens behov for oppfølging av tillatelser:

Det er gjennomført intervjuer med 35 aktører og alle datatypene som deles i dag er gjennomgått. Mange havnæringer opererer på ulike måter med ulike metoder for å dele data.

Det opereres med mange ulike dataformat og det er svært ulik modenhet mellom aktørene.

Det er store variasjoner i grad av deling mellom næringene og det dreier seg delvis om konkurransesensitive data.

Dagens regelverk er i stor grad sektorbasert og ikke innrettet mot datadeling. Regelverket er mer tilsynsbasert og inneholder ikke så mange delingsforpliktelser.

Rapporten oppsummerer muligheter for å adressere noen av dagens barrierer for datadeling:

Innspill og spørsmål fra Geodatarådet:

Det blir minnet om at store deler av havområdene ikke er kartlagt (70%). Derfor ble Mareano etablert som kartleggingsprogram med mål om «å skru på lysene» og kartlegge under havoverflaten. Sammenlignet med landsiden så mangler man den geografiske infrastrukturen.

Et stort kartleggingsprosjekt må til og dette temaet savnes i rapporten. Utfordringen med å sikre et godt kunnskapsgrunnlag mangler delvis i rapporten og inntrykket blir da i stor grad at vi har nok data og at det bare må kobles sammen.

Det kan være litt uheldig å presentere Havdata som en «monolittisk heading» – det er viktig å gjøre data mobile og tilgjengelige på tvers av sektorer og gi tilgang på ulike måter.

Sokkeldirektoratet har jobbet lenge sammen med de private aktørene og har kommet langt. Det er flere problemstillinger knyttet til ansvar og konkurranseforhold. Det er viktig å etablere en felles plattform for datadeling.

Det er bra at det er etablert en slik oversikt som denne rapporten gir – situasjonen er veldig gjenkjennelig. Det savnes kanskje en mer grundig drøfting av rådata kontra kvalitetssikret informasjon. Datadeling er kostbart, og det er også her slik at gevinsten kommer hos andre aktører enn de som må ta den største kostnaden.

Det er svært ulikt hvordan ulike aktører greier å etablere delingskultur. Eksempelvis er dette mer utfordrende å få til innenfor havbruk

Arbeid med å samordne ulike ledningsdata i sjøområder og havnebasseng ble også tatt opp. Dette er et svært krevende kartlag. Bedre tilgang og koordinering av disse dataene vil gi store gevinster.

Informasjonssak - forslag til videre oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for en nyttig orientering og viktig bakteppe for rådets arbeid. Tilgrensende tema vil trolig bli tatt opp på rådets neste møte i Stavanger.

Sak 3/2026

Forslag til forenklinger i INSPIRE-direktivet ([COM\(2025\) 985](#)). Mulige konsekvenser for Norge og arbeidet med den geografiske infrastrukturen.

Dag Høgvard fra KDD introduserte INSPIRE-direktivet, hvordan det ligger til grunn for norsk lovgivning på området og hvordan forslag til forenklinger i INSPIRE-direktivet vil kunne påvirke oss.

Kommisjonen la 10. desember 2025 fram et forslag til forenklinger i INSPIRE-direktivet ([COM\(2025\) 985](#)). Forslaget går nå til behandling i Parlamentet og Rådet. Det er usikkert når et endelig vedtak kan ventes.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF av 14. mars 2007 om opprettelse av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskap (INSPIRE) er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett med geodataloven og geodataforskriften.

Forslaget fra Kommisjonen innebærer betydelige forenklinger i direktivet. Regler om samvirkningsevne og harmonisering, og kravene om å drifte spesifikke netjtjenester, tas ut av direktivet. Regler om dette forutsettes heretter å basere seg på horisontale EU-regler om tilgang til data, først og fremst åpne data-direktivet ((EU) 2019/1024). Reglene om metadata blir videreført uendret. Forslaget reiser spørsmål om det videre arbeidet med en geografisk infrastruktur i Europa. På norsk side berører forslaget primært geodataforskriften.

Forslaget reiser spørsmål om det videre arbeidet med en geografisk infrastruktur i Europa og det er tydelig at EU mangler et tilstrekkelig sterkt organ som kan koordinere arbeidet på europeisk nivå.

Innspill og spørsmål fra Geodatarådet:

Det er ikke feil med forenklinger og det er i utgangspunktet ikke motstand mot det.

Vi må likevel vurdere hva det betyr at det nå i større grad blir ODD som skal legge føringene, noe som også setter HVD i en litt annen kontekst.

Det vil være nyttig med en videre oppfølging av mulige konsekvenser for nasjonal og europeisk geografisk infrastruktur. Det er ønskelig med jevnlig oppdateringer om temaet i tiden fremover.

Det ble også stilt spørsmål ved om det er gjort en vurdering av konsekvenser for kommunal sektor. KDD har vurdert det slik at dette ikke påvirker kommunene – INSPIRE pålegger ikke kommunene krav i dag – påleggene ordnes av de statlige etatene.

Forslag til diskusjon og oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for en nyttig oppdatering rundt EU regelverket som ligger til grunn for geodataloven og geodataforskriften. Rådet vil gjerne holdes oppdatert om den videre utviklingen og ønsker at temaet blir satt opp regelmessig i senere møter.

Sak 4/2026

Geodesi – Trusler og sårbarhet – oppfølging av sak 21/2025

I sak 21/2025 orienterte Kartverket om at geodesi er en «skjult» grunnmur for kartlegging og presise posisjonstjenester, og at det er økende sårbarhet knyttet til GNSS/PNT (bl.a. jamming/romvær), kompetanse og infrastruktur. Geodatarådet takket for orienteringen og pekte på behov for videre dialog om felles problemstillinger, inkludert datadeling og eventuell skjerming.

Johnny Welle [innledet](#) med å gi oppdatering knyttet til oppfølging av denne tematikken.

1) Observatoriet i Ny-Ålesund

Observatoriet i Ny-Ålesund inngår i en etablert internasjonal observasjons- og datastrøm og vurderes som et særlig viktig norsk bidrag. Det pågår allerede prosess/dialog om hvorvidt observatoriet kan være relevant å vurdere under [GNF](#) knyttet til [PNT](#).

2) Øvrig geodetisk infrastruktur

Kartverket inviterer til dialog om hvor kritisk bortfall av geodetisk infrastruktur er for medlemmenes sektorer, og ber om innspill på hvilke bruksområder som er mest avhengige, hvor tidskritisk dette er, og om enkelte områder bør prioriteres.

Det er NFD som er ansvarlig for PNT og for å identifisere kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur (GNF). Kartverket er blitt informert om at NFD er kjent med tematikken, og at de har til hensikt å vurdere observatoriet som eventuell samfunnskritisk infrastruktur. Det vil være ønskelig med støtte til dette fra medlemmene i geodatarådet.

Dagens operative posisjonstjenester for cm presisjon er avhengig av tilgang på GNSS-signaler, strøm for drift av stasjonene, kommunikasjon/dataforbindelser og drift av kontroll-/beregningssenter. Ved bortfall av ett av disse leddene finnes det i dag ingen fullverdig nasjonal erstatning for presis sanntidsposisjonering.

Saken er i prosess fra KDD sin side og det er ikke behov for noe stort råd og innsats fra geodatarådet sin side i denne omgang. Det er behov for mer kunnskap om detaljerte posisjonstjenester og konsekvenser av bortfall av presis sanntidsposisjonering.

Det ble opplyst at FFI har tett samarbeid med Romdirektoratet og dette har stor oppmerksomhet. Satellittbasert PNT er svært sårbart for jamming, spoofing etc. Dette er satt høyt på lista over aktuelle problemstillinger.

Gjennom Norge digitalt er det tatt initiativ for å tilbakemeldinger fra samarbeidspartene om hvordan cm posisjonstjenester brukes i dag og mulige konsekvenser av bortfall.

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd avventer videre oppfølging, siden saken er i prosess fra KDD sin side. Det er ikke behov for noe omfattende råd og innsats fra geodatarådet sin side i denne omgang. Dersom rådets medlemmer deler vurderingen av at observatoriet i Ny-Ålesund bør vurderes som GNF/PNT, vil det være nyttig med støtte/forankring fra medlemmene inn mot egne linjer.

Det er behov for mer kunnskap om eventuelle konsekvenser av bortfall av detaljerte posisjonstjenester og øvrig geodetisk infrastruktur. Noen etater vil bli forespurt om kritiske bruksområder og mulige konsekvenser.

Sak 5/2026 – Eventuelt – møteplan for 2026

Møteplan og innspill til heldagsmøtet i Stavanger 2. juni

Forslag til 4 møtedatoer for nasjonalt geodataråd i 2026:

Uke 6 – Online 3. februar

Uke 23 – Fysisk møte i Stavanger (Sokkeldirektoratet) 2. juni

Uke 38 – Online 18. september

Uke 46 – Fysisk møte i Oslo (trolig KDD) 10. november

Nettsted for Nasjonalt geodataråd

Nettsted for Nasjonalt geodataråd er etablert og finnes her:

[Nasjonalt geodataråd | Kartverket.no](https://www.kartverket.no/geodatarad)

Samhandlingsområde for Nasjonalt geodataråd finner du på:

[Nasjonalt geodataråd | Generelt](#) | [Microsoft Teams](#)